

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Tomáš Mitscherling

Název práce: Privatizace státních podniků na Ukrajině: Případ Kryvorižstal

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Karel Svoboda

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce si klade za cíl zmapovat politické pozadí pochybné privatizace Krivorožtali prostřednictvím konceptu neopatrimonialismu. Věnuje se, v širším pojetí, i privatizaci v Ukrajině či problematice ukrajinských průmyslových klanů.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.): Samo téma není příliš náročné, napsáno k němu bylo poměrně hodně. Autor literaturu poctivě zmiňuje, ale i tak se nabízí myšlenka, že výzkumným úkolem mohlo být něco jiného než propojení politiky a byznysu. O něm v případě privatizace Krivorožtali (Viktor Pinčuk je zetěm Leonida Kučmy)

Kritika pramenů a literatury spíše, než že by byla schopna vymezit, kde práce v současném výzkumu stojí a proč měla tedy vzniknout, představuje poměrně krátký výčet prací, které autor použil. To je častá chyba a bohužel se jí autor nevyvaroval ani zde.

Ne úplně dotaženým se jeví i závěr, který namísto odpovědi na otázku (ta, bohužel, sama o sobě zní spíše ve stylu „jak to bylo“) shrnuje, co bylo napsáno již v práci. Typickým příkladem je poslední odstavec práce vůbec.

Teoretické ukotvení je v pořádku. Skutečně, rámec neopatrimonialismu pro ukrajinskou realitu Kučmova druhého volebního období sedí velmi dobře. Na druhou stranu bych uvítal o něco hlubší diskuzi jiných přístupů. Metodologicky nejspíše nelze příliš mnoho namítat, jde o jednopřípadovou studii, která stojí na pramenech v podobě soudobého tisku. Není ani příliš překvapením, že se respondenti odmítli s autorem práce bavit o tématu. Jedná se stále o politicky citlivé téma, a to i přes dlouhou dobu od události samotné.

Není mi příliš jasná struktura práce, respektive jednotlivých kapitol. Autor až příliš mnoho věnuje obecné charakteristice Kučmova režimu (typu „Co se týká počátků prvního volebního období, Kučma začínal jako reformátor, který chtěl zemi pomoci s ekonomickým rozvojem po získání nezávislosti, alespoň tak zněl jeho politický program.“ (str. 23) Taková tvrzení lze asi jen těžko zpochybnit, ale jsou příliš obecná a prakticky nic nad rámec notoricky známého nedodávají. Tento kontext mohl být vysvětlen jedním-dvěma odstavci v úvodu. Oproti tomu bych uvítal větší důraz na hlavní aktéry privatizace Krivorožtali, Pinčuka a Achmetova, kteří se objevují uprostřed odstavce o oligarchických skupinách (28). Zároveň často opakuje informace (o tom, že Kučma nastupoval s programem reforem, popřípadě, že konsorcium, které se ucházelo o Krivorožstal čteme hned několikrát).

Zároveň by bylo vhodnější vysvětlit základní pojmy a koncepty, se kterými autor pracuje, již na začátku.

Vysvětlení v polovině práce pojmů jako rent-seeking či oligarchie jsou až příliš pozdě.

Na druhou stranu, za velmi dobrou považuji pasáž o provázanosti mezi politikou a ekonomikou a jejím vlivu na privatizaci (cca od stránky 30).

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Autor by se měl zbavit vatových slov. Až příliš často používá výrazy typu „většinou“, „také“ atd. Obecně jeho jazyk působí tak, že vlastně svým závěrům a tvrzením nevěří. Je to škoda, protože tak snižuje jejich přesvědčivost.

Obecně je jazyk těžkopádný, práce by potřebovala stylistické pročištění s odstupem od jejího napsání. Věty jako „Členové komise odpovědní za aukce byli tedy imunní vůči zodpovědnosti“ (pravděpodobně mělo znít jako „nebyli právně zodpovědní za svoje rozhodnutí“ či „obrdželi imunitu pro rozhodování“) jsou velmi těžké pro čtení. Podobně neobratných vyjádření práce, bohužel, obsahuje velmi mnoho.

Překlepu se neobjevuje mnoho, jedná se v tomto směru o standardní množství.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

[] Theses [x] Turnitin [] Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Kontrola vykazuje pouze minimální shody s jinými zdroji (do pěti procent).

Práce je tak původní, nepřejatá odjinud.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Mého pohledu mohla mít práce poněkud vyšší ambici. Nejde ani tak o to, že by se zabývala nezajímavým tématem. Ale od počátku je zřejmé, že privatizace proběhla do rukou ukrajinských oligarchů podivným způsobem, a tedy že odpovídá teorii (neo)patrimonialismu. Nabízela se přitom spíše otázka, jak došlo k tomu, že dva klany, tedy doněcký, reprezentovaný Rinatem Achmetovem, a Dněpropetrovský s Viktorem Pinčukem, uzavřeli v tomto případě spojenectví, byť jinak spíše bojovali.

Zároveň práce až příliš zabíhá do obecností, kdy vysvětluje povahu Kučmova režimu. Na toto téma vznikaly celé knihy, není tedy v silách autora, aby postihl takovou problematiku dostatečně detailně na několika stránkách, které jí jsou vyhrazeny.

Formálně práci nemohu nic vytknout, přesto můj dojem není ani zdaleka stoprocentní. Například u teorie – v textu nechybí, ale důvody, proč využil zrovna ji, a ne jiný rámec, osvětleny nejsou (respektive jsou vysvětleny formou „tohle je patrimonialismus a na Kučmovu Ukrajinu to sedí“).

Mám-li shrnout svoje dojmy, práce není špatná, ale rozhodně by mohla být daleko lepší.

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. V práci se přímo nabízí otázka rolí principála-agenta (Kučma, jehož rodina z privatizace těžila, zároveň jednal i z pozice prezidenta země). Můžete tuto problematiku rozvést?

2. Jak došlo k tomu, že se Achmetov a Pinčuk spojili?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením D

Datum:

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.